

FARKLI KÜLTÜRLERDE HEDİYE VERME

Hazırlayan
Vural ÇEKİNMEZ
İGEME Şube Müdürü

T.C.
Başbakanlık
Dış Ticaret Müsteşarlığı
İhracatı Geliştirme Etüd Merkezi

HEDİYE VERME KURALLARI

Giriş

- Hediye verme sosyal bir davranış biçimi olup, bazı ülkelerde çok fazla önem verilirken, bazı ülkelerde ise yanlış anlaşılmalara neden olabilmekte ve rüşvet olarak algılanabilmektedir. Dünyada birkaç istisna dışında hediye değişiminin iş ilişkileri üzerinde çok olumlu etkilerinin olduğu bilinmektedir. Örneğin Asya ve Latin ülkelerinde kişisel ilişkilerin iş başarısındaki rolü çok büyüktür. Bu yüzden kişisel ilişkileri sosyal olaylarla besleyerek geliştirebilirsiniz. Yani birlikte yemek yemek, hediye vermek ve sosyal aktivitelere katılmak gibi aktiviteler kişisel ilişkileri geliştirmeyi destekleyen önemli faaliyetlerdir.
- Hediye verme ciddi bir şekilde yerine getirilmesi gereken bir olgudur. Özellikle uluslararası piyasada bu iş gerçekleştiriliyorsa daha uyanık ve dikkatli olunması tavsiye edilmektedir. Doğru ve yerinde yapıldığında ilişkilerinizin geliştirilmesi için önemli bir etki yaratırken, uygun yapılmadığında işinizi kaybetmenize neden olabilecek bir uygulamadır. Buradaki önemli husus hediyeğin hem uygun olması, hem de karşı taraftan takdir görmesinin sağlanmasıdır.
- Dikkatlice seçilmiş, kişiye özel hediyeler bir seferlik satış stratejinizi uzun dönemli müşteri ilişkisine dönüştürebilir. Birçok şirket düzenli hediye verme işini pazarlama stratejilerinin bir parçası olarak düşünmektedir.
- Hediye sadece hatırlanmak için değil, aynı zamanda bir *zevki*, bir *tarzı* ifade etmek ve iyi bir iş ilişkisi başlatmak için düşünülmelidir. Ayrıca dikkatsizce seçilmiş uygun olmayan bir hediyeğin iyi bir iş ilişkisi kurulması yerine, ilişkilerinizi zedeleyebileceğini hiçbir zaman aklınızdan çıkarmayınız.
- Yılbaşı, dünyada hediye değişimi için en uygun bir zaman dilimi olarak kabul görmektedir. Ancak hediyelerin beklenmedik dönemlerde verilmesinin de kişiler üzerinde olumlu etkileri olabilmektedir. Sürekli olarak aynı dönemde benzer hediyeler alındığını düşünün. Hediyeğin sizin için artık pek fazla esprisi veya önemi kalmayabilir. Ancak farklı zamanlarda, farklı hediye beklentisi içine girilmesi şirketiniz hakkında daha olumlu düşüncelerin gelişmesini sağlayabilir.
- Kültür farklılıklarının bilincinde olarak karşı tarafı rencide edecek mesajlar göndermekten kaçınınız. Herkes yılbaşı veya Azizler gününü kutlamayabilir. Bu yüzden hediye verilen ülkenin iş protokollerinin takip edilmesinde fayda vardır.
- *Büyük Alışveriş Merkezlerinden* yapılan hediye seçimlerinde karşı tarafın da aynı yerlere gidebileceği hesaba katılmalı ve hediyelerin fiyatları ile ilgili bilgi sahibi olunması neticesinde, alınan hediyeğin değerinin düşmesine neden olabilecek uygun olmayan bir seçim gerçekleştirilebileceği düşünülmelidir.
- Kuzey Amerika veya İngiltere gibi birçok ülkede iş ilişkilerinde hediye verme nadiren gerçekleşmektedir. Aksine rüşvet veriliyor imajı ile yanlış anlaşılmalara bile neden olmaktadır. Bazı ülkelerde ise hediye değişimi iş ilişkilerinin temelinde yer almaktadır.
- Hediye verme ile ilgili yapılması ve yapılmaması gereken kurallar ülkeden ülkeye değişiklik göstermektedir. Her ülkede aynı kuralların uygulanması mümkün

olamamaktadır. Aynı ülkede yaşayan kişiler bile farklı davranış biçimlerine sahip olabilmektedirler.

- Bir hediye aldığınızda ne düşündüğünüzün önemi olmadan sadece teşekkür ediniz. Herhangi bir hediyeyi nazikçe kabul edin ve sizin için mutlaka gerekli olmayan, sadece bir hediye olacağını düşünün.
- Hediyeler genellikle iş görüşmelerinin ve toplantıların bitiminde iyi niyeti göstermek ve görüşmelerin olumlu bir şekilde yürüdüğünü ve sonlandığını, ayrıca bu durumdan da mutluluk duyulduğunu ifade etmek amacı ile verilmektedir.
- Bazı toplumlarda güzel bir lokantada yemek yemek iyi bir hediye olarak kabul görmektedir. Bu yemek esnasında karşı tarafı tanımak, kendinizi tanıtmak ve aranızdaki soğukluğu ve çekingenliği ortadan kaldırma imkanını yakalayabilirsiniz. Brezilya, İngiltere, Panama ve Peru'daki insanlar konuklarına yemek ziyafeti vermekten çok hoşlanmaktadırlar. Yunanistan'da akşam yemeği sabırsızlıkla beklenmektedir. Çin kültüründe de onur konuklarına ziyafet verilmesi çok yaygın bir uygulamadır.

İnsanlar neden hediye verir?

- Kişisel ve iş ilişkilerini geliştirmek için,
 - Ürünlerin veya hizmetin tanıtımını yapmak için,
 - Şirketin ününü veya imajını geliştirmek için,
 - Şükran duygularını ve teşekkürlerini iletme için,
 - Saygı göstermek için,
 - Teşvik etmek veya motive etmek için,
 - Özür dilemek için,
 - Kutlama veya tebrik etmek için,
 - Ev sahipliğini göstermek için vb.
- İş ilişkilerinde hediye genellikle iyi bir iş ilişkisini teşvik etmek ve karşılıklı olarak kişilerin ve kurumların itibarlarını geliştirmek amacı ile verilmektedir.
 - İkinci önemli konu da alıcı kişinin bu hediyeyle dolaylı olarak size karşı minnettar olabileceği veya çok memnun olabileceği bir hediye seçimidir. Bu yüzden önceden çok kısa bir araştırma yapılmasında fayda vardır. Hediye alan kişinin hobileri veya ilgilendiği konuların tespit edilmesinde fayda vardır. Onların hoşlandıkları şeyleri sizin keşfetmesi ve bu konuda zaman harcanmasından çok fazla etkileneceklerdir. Böylece verilen hediyeyle sıradan bir hediye olmadığını düşünecekler ve kendilerini daha rahat hissedeceklerdir.
 - Espri ve şaka niteliği taşıyan hediyeler iş amacına uygun düşmemektedir. Özellikle olayın seksle ilgili bir yönü varsa çok itici bir hal alabilir. İç çamaşırını hiçbir zaman hediye olarak verilmemelidir.

O zaman birisine en güvenli bir şekilde hediyeyi nasıl alabiliriz?

- Akılda tutulması gereken önemli konulardan bir tanesi de hediye verilen kişinin içinde bulunduğu kültürün *algılama değerinin* ortaya çıkarılmasıdır. Yani o ürün için sizin algılamanız ve karşı tarafın algılaması her zaman için çakışmayabilir. Örneğin Beypazarlı birisi gümüşten yapılmış bir hediyeyle farkı bir kültürden kişi için

uygun olduğunu düşünebilir. Ancak hediye gönderilen ülkede gümüş ve benzeri ürünlerin yaygın üretimi gerçekleştiriliyorsa, alan kişi için gelen hediyein hiçbir önemi kalmayabilir.

- Çikolata için iki farklı algılama değeri ortaya çıkarmaktadır. Örneğin sıradan bir alışveriş merkezinden satın alınan bir çikolata karşı taraf için ucuz bir hediye algılaması ortaya çıkarırken, sadece çikolata üreten ithal bir Fransız veya Belçika firmasının özel bir çikolatası ise daha anlamlı olabilir. Ancak tabii ki hepsi hediye verilen kişiye göre değişiklik göstermektedir. Hediye verilen kişinin özellikleri bilinerek kişiye özel hale getirilmelidir.
- Hediyein değeri ise verilen kişinin şirket hiyerarşisindeki konumuna bağlı olarak da değişmektedir. Ayrıca herkese benzer hediyelerin götürülmemesine de özen gösterilmelidir.

Hediye almadan önce bazı soruların yanıtlanmasında fayda vardır.

- Hediye kim alacak? Bir kişi mi yoksa bir grup mu?
- Hediye alacak kişinin statüsü nedir?
- Hediye verme veya alma ile ilgili protokol var mıdır?
- Hediyeler karşılıklı mı verilmelidir?
- Kültürel açıdan değerlendirmeleri nedir?
- Hiç kimsenin onlar için düşünmediği hediye tipleri nelerdir?
- Kişilere hediyesini özel olarak mı veriyorsunuz?
- Sunuş şekliniz ve ambalajınız nasıl olmalıdır?
- Hediyesiniz anlamlı ve kullanışlı bir hediye mi?
- Hediyesiniz çok kişisel mi?
- Verdiğiniz hediye şirketinizin imajı ile uyuyor mu?
- Alınan hediyelerin tipi ve yıllık maliyeti nedir?
- Hediye alan kişilerle ilişkilerinizin ölçüsü nedir?
- Hediye tabuları var mıdır?

Hediye Seçimi

- Uygun bir hediyein seçimi bilgi ve hassasiyet gerektirir. Hediye verme sanatı tüm dünyada çok uzun zamandan beri uygulanan bir gelenek ve alışkanlık haline gelmiştir.
- Hediye seçerken gidilen ülkenin dini ile ilgili bilgilerin edinilmesinde de fayda vardır. Örneğin domuz eti Yahudi ve Müslüman bölgelerinde kesinlikle dini açıdan yasaklanmıştır. Aynı zamanda domuz derisinden yapılmış hediyelerin de seçilmemesi gerekmektedir. Hindistan'da inek derisinden yapılmış hediyeleri götürmeyiniz. Müslüman ülkelerde dikkat edilmesi gereken bir önemli husus da alkollü içeceklerin hediye olarak seçilmemesidir.
- Akılda tutulmasında fayda olan diğer önemli bir konu da hediye seçiminde daima *kalitenin* ön planda tutulmasıdır. Gösterişli olmayan ancak kaliteli hediyelerin seçilmesine özen gösterilmelidir.
- Ayrıca Yunanistan, İspanya ve Portekiz'e de logolu hediyeleri asla götürmeyiniz.

- Hediye seçiminde yapılan en büyük hatalardan birisi de insanların kendilerine verilmesinden hoşlanacağı hediyeleri karşı taraf için düşünmesidir. Aslında karşıdaki kişilerin *zevkleri* ve *arzuları* ön planda tutulmalıdır.
- İnsanlar artık genel, herkese uygun ve kitleler için üretilmiş ürünleri hediye olarak arzulamamaktadır. Bu teknolojik çağda, el yapımı, yaratıcı ve orijinal olan ürünler çok daha fazla ilgi çekmektedir.
- Hediyein büyüklüğü de önemlidir. İyi bir hediye çok büyük olmamalı *taşınması* sorun yaratmamalıdır. Bunu genel bir prensip olarak kabul edebilirsiniz.
- Önemli misafirler için hediye seçiminde çok daha dikkatli olunmalıdır. Bu yüzden kişinin varsa hobileri, ilgilendiği sporlar, hoşlandığı müzik gibi konuların da önceden araştırılmasında fayda vardır.
- İş amaçlı verilebilecek hediyelerde hiyerarşi mutlaka dikkate alınmalıdır. Hiyerarşinin en tepesindeki kişiye en değerli hediye alınması elbette çok doğal bir davranış biçimi olacaktır. Eğer hediye bir gruba verecekseniz, herkese aynı görünüşte ve değerde hediye vermemeye özen gösterin. Grup içerisinde Genel Müdür pozisyonundaki kişiye en özel hediye ayırın ve grup içerisinde bu hediye vermek zorunda kalırsanız, utanmasına veya yüzünün kızarmasına neden olabilecek bir hediye olmamasına özen gösterilmelidir.
- Hediyeler iş ilişkilerinize uygun bir şekilde seçilmelidir. Fiyatları ise birkaç \$'dan birkaç yüz \$'a kadar değişik aralıklarda olabilir. Ayrıca hediye alan kişinin hediye aldığı anda kendisini rahatsız hissetmemesini sağlamak çok önemlidir. Çok pahalı hediyeler yanlış yorumlamalara neden olabilmekte, hatta rüşvet olarak da algılanmaktadır.
- Gıda ürünleri, içki ve hediye sepetleri tüm yıl boyunca gönderilebilecek hediyeler arasında yer almaktadır.
- Her durum için tasarlanmış esnek türde hediyeler seçilmesinde fayda vardır. Farklı ülkelerde bulunduğunuzda yanınızda fazladan hediye bulundurmanız hiç beklenmedik anda karşılaşacağınız zor durumları çok ucuz maliyetlerle atlatmanızı sağlayabilir. Şirketinizin isminin işlendiği çok şık bir kurdele ile ambalajlanmış bir hediye de çok fazla ilgi çekecektir.
- *Promosyon hediyeleri* için çok dikkatli olunmalıdır. Bu hediyeler her zaman karşı taraf için uygun olmayabilir. Promosyon hediyeleri şirket reklamını yapmak için kullanılmalıdır. Alıcının başarılarını takdir edebileceği bir değeri yoktur. Bu hediyeleri uygun olan durumlarda ve uygun kişilere vermeye çalışın. Şunu hiçbir zaman unutmayın, karşı tarafı utandıracak davranışlardan daima uzak durun ve karşı tarafın "*algılama değerini*" ortaya çıkarın. Araştırma yapın ve genel olmayan *özel* bir hediye göndermeye çalışın. İş stratejinizde hediye verme konusuna özel bir öncelik verin. Ayrıca en üstteki kişilere verilen hediyeler kadar diğer çalışanlara verilen hediyeler de önemlidir.
- Hediye seçiminde önce kendi kültürünüz, bölgeniz, ülkeniz ve şirketinizi temsil eden konuları belirleyiniz ve daha sonra karşı kültür analizini yapın. Benzerlikleri ve farklılıkları tespit edin. Eğer farklılıklar çoksa hediye değişiminde çok daha dikkatli olunması gerektiği ortaya çıkacaktır.

- Daha önceden şirketiniz tarafından verilen hediyelerle ilgili detaylı bir *takip listesi* oluşturun. Burada alıcıların isimleri ve hediyelerin cinsini belirten bilgiler bulunsun. Bu şekilde aynı kişilere aynı tür hediyelerin gönderilmesi önlenebilir. Geçen sene Mr Scott'a ne hediye almıştık gibi soruların düşünülmesi ve yanlışlıkların yapılması önlenecektir. Teşekkür notu hazırlarken de çok faydalı bir bilgi birikimi olacaktır. Ayrıca ilişkilerinizi değerlendirmek için de harika bir yoldur.
- Hediye seçimi konusunda sorumlu olan personelinizin hediye seçimi ile ilgili kültürel bir eğitimden geçirilmesini sağlayınız veya uluslararası piyasalarda deneyimli bir personelinizi bu iş için görevlendiriniz. Bu şekilde şirketinizin hediye verme konusundaki *görüşleri ve politikasını* ortaya çıkarabilirsiniz. Şirketinizde bu konuda ne tür yanlışlar yapılmaktadır ve hediye vermekten azami ne ölçüde fayda sağlanabilir gibi konuları ölçme imkanı yakalayabilirsiniz.
- Hediye seçimi düzgün seçimi hedef ülkedeki karşı kültürün dikkatli bir şekilde araştırılmasını gerektirmektedir. Bu konuda yapılacak bir gaf veya hata ilişkilerin donmasına, bitmesine veya utanmaya neden olabilecektir.
- Mükemmel bir hediye iyi bir araştırma ve düşüncenin ürünüdür (eğer birisi bir koleksiyon yapıyorsa, ilgi duyduğu alana yönelik bir ürünü temin edebilirsiniz)
- İyi bir hediye alıcının bir özelliğini yansıtmalıdır. Örneğin müşteriniz size daha önce şiir ile ilgili bir tutkusundan söz etmişse, iyi bir şiir kitabı onu çok mutlu edecektir.
- Eğer gidilen ülke ile ilgili hediye verme gelenekleri hakkında bilgi sahibi değilseniz, meslektaşlarınızdan tavsiye alabilirsiniz. Ülkedeki Büyükelçiliğimizden veya orada yaşayan tanıdık bir işadamından da yardım isteyebilirsiniz.
- Hediye bir kişinin mesleği ile ilgili ise daha da anlamlı olabilir. Ofisinde antik mobilyası olduğunu bildiğiniz bir avukata antik bir sözlük çok değişik bir hediye olacaktır.
- Hediyeler çok basit olarak seçilebilir. Kişinin hobilerini biliyorsanız işiniz çok daha da kolaylaşabilir. Karşı tarafın şarap koleksiyoncusu olduğunu biliyorsanız, değişik bir tirbuşon hediye etmeniz takdirle karşılanabilir.
- Şirket logolu hediyeler reklam kokan hafif bir hediye imajı verebilir. Bu yüzden siz de şirketinize ait ürünlerin üzerine logonuzu koyarsanız ve bu hediye neticesinde ilişkide olunacak kişilere dağıtarsanız, logonun hediye önünde olmasına asla müsaade etmeyiniz. Logo mümkün olduğunca küçük ve hatta zor görünür olmalıdır.

HEDİYE VERİRKEN DİKKAT EDİLECEK HUSUSLAR

Karşı cins ile ilgili bir hediye seçecekseniz iki kez düşününüz

- Bu tür durumlarda daha özenli ve dikkatli olunmasında fayda vardır. Karşı cinsteki kişilere verilen hediyeler yanlış anlaşılmalara neden olabilir. Eğer müşteriniz çok büyük bir firma ve bu firmada sayısız kişi çalışıyorsa, grup hediyesi almak, tek tek kişilere hediye almaktan daha mantıklı olacaktır.

Kişisel hediye götürüldüğünde yanlış yapmamak için dikkatli olunuz

- Kişisel hediye götürülüyorsa kişilerin her birinin isimlerini çok iyi bildiğinizden ve telaffuz ettiğinizden emin olunuz. İsmi hatırlanmaması veya yanlış telaffuz edilmesi kötü sonuçlar doğurabilir.

Hediye değişiminde otomatik olarak karşılık vermeyiniz

- Birisi size bir hediye verdiğinde kendisine hemen hediye ile cevap vermeyin. Ancak hediye aldığınızı ve düşünceli davranışı için kendilerine teşekkür edebilirsiniz. Uygun zamanı kollayınız ve daha sonraki bir zamanda karşılık veriniz.

Uluslararası kuralları ihmal etmeyiniz

- Eğer hediye denizaşırı ülkelere gönderilecekse alıcının gümrük vergisi ve diğer vergilerden muaf olarak hediyeye sahip olmasını sağlayınız. Aksi takdirde hediye yerel bir mağazadan ulaştırılmasını sağlayabilirsiniz.

Diyete yönelik sınırlamalardan haberdar olunuz

- Hediye göndermeden önce müşterinizle ilgili ufak bir araştırma yapılması önerilmektedir. Özel bir hastalığı var mı? Diyet yapıyor mu? Dini ve etik açıdan bazı kısıtlamaları var mı? gibi araştırmalar karşı tarafa sizin çok dikkatli bir işinsanı olduğunuz imajını verir.

Yardımcıları asla unutmayınız

- İş ile ilgili olarak yardımcı olan kişileri de memnun etmeniz çok işe yarayacaktır. Aynı zamanda bu hareketinizle patronu da etkilemiş olacaksınız.

Farklı hediyeler gönderin

- Eğer istikrarlı bir müşteri grubunuz varsa, her yıl farklı bir hediye göndermeye çalışın. Her yıl aynı hediye alan kişiler, bu yıl da "A" firmasından yine aynı hediye gelmiş gibi rutin cümleler kurmaya başlarlar.

Eski müşterilerinize asla hediye göndermeyin

- Bu tür hareketiniz tekrar işi almak için girişimde bulunduğunuz ve sizin mutlaka ona ihtiyacınız olduğu anlamına gelir. İllaki bir şey gönderilecekse, ilişkiniz bittikten bir yıl sonra bir kart gönderebilirsiniz.

Uygun olmayan hediye türleri

- İş ilişkilerinde her türlü iç giyim eşyası uygun bir hediye olarak kabul görmemektedir.
- İş yerlerinde şaka niteliği taşıyabilecek türde hediye alınmamasında fayda vardır.
- Yılbaşında insanlar gıda ürünleri veya içecek türü hediyeleri almaktan çok hoşlanmaktadırlar. Ancak karşı tarafın bu tür yiyeceklere karşı alerjisinin olup olmadığının kontrol edilmesi gerekmektedir.
- Hediye olarak alkollü içki götürülecekse, karşı tarafın içkiye karşı bir tabusu var mı diye dikkatli olunmalıdır.
- Kendine özgü ve sanatsal değeri olan ve nadir bulunabilecek ürünler en iyi seçenekler olarak kabul edilmektedir. Burada karşı tarafın algılama değerinin çok iyi tespit edilmesinde fayda vardır.
- Kendi memleketinizde bol ve ucuz olan bir hediyeyi götürmemeye çalışın çünkü daha sonra Türkiye'ye gelecek olan bir işadamı alınan hediye için çok ucuz olduğunu öğrenebilir ve bu durum kendisinde bir hayal kırıklığı yaratabilir. Bu tür hediyelerin Türkiye'ye gelme olasılığı olmayan ofis çalışanlarına verilmesinde fayda vardır.

DÜNYADA HEDİYE DEĞİŞİMİ KONUSUNDAKİ EĞİLİMLER

Hediye Değişimine en fazla önem verilen ülkeler

- Japonya

Hediye Beklenen Ülkeler

- Avrupa-Çek Cumhuriyeti, Polonya, Rusya, Ukrayna,
- Latin Amerika-Bolivya, Kolombiya, Kosta Rika,
- Pasifik Kıyıları - Çin, Hong Kong, Endonezya, Japonya, Kore, Tayvan, Malezya, Filipinler ve Tayland

İlk ziyarette hediye beklenmeyen ancak daha sonraki ziyaretlerde hediye beklenen ülkeler

- Avrupa - Portekiz, İspanya
- Latin Amerika - Brezilya, Şili, Guatemala, Nikaragua, Panama, Peru, Venezüella
- Pasifik Kıyıları - Malezya, Singapur
- İskandinav Ülkeleri - Finlandiya, Norveç

Hediye beklenmeyen ülkeler veya daha az hediye değişimi yapılan ülkeler

- Afrika
- Avustralya
- Avrupa- İngiltere, Fransa, Macaristan, İtalya
- Latin Amerika-Uruguay
- İskandinavya-Danimarka
- Orta Doğu-Pakistan, Suudi Arabistan
- ABD

FARKLI ÜLKELERDE HEDİYE DEĞİŞİM KURALLARI

Almanya

- İlk siz hediye alıncaya kadar hediye vermemeye özen gösteriniz. Hediye verme Alman iş kültürünün bir parçası değildir. Hediye sadece gerektiği zaman verilmeli ve yanlış yorumlamalara neden olmamalıdır.
- İyi ve kaliteli ürünler takdir görmesine rağmen, götüreceğiniz hediyeler çok fazla pahalı ve savurgan nitelikte olmamalıdır.
- Uygun hediyeler içerisinde kalem seti, hesap makinesi veya ithal içkiler bulunabilir.
- Bir Alman evine davet aldıysanız, ambalajlanmamış bir buket çiçek götürebilirsiniz.
- Hediye olarak kabul edilebilecek en önemli giyim eşyası eşarp olabilir.

ABD

- Hediyeler sözleşme imzalama aşamasında, kişisel kariyer ile ilgili dönüm noktalarında veya başarılı bir projenin sonlandırılması aşamalarında verilmektedir.
- Bir evi ziyaret ederken her zaman hediye götürülmesi gerekmemektedir. Ancak götürülürse memnuniyetle karşılanacaktır.
- Çiçek veya şarap daima hoş karşılanan hediye türleridir.
- En iyi hediye verme zamanı eve ilk varışınız veya evden ayrılış zamanıdır.
- Kişisel hediyeler içerisinde sayılan parfüm ve mücevher pek uygun hediye türleri değildir.
- Size bir hediye verildiği zaman hemen cevap vermeniz beklenmemektedir. Uygun bir zamanı bekleyebilirsiniz.

Arjantin

- İş ilişkileri kişisel ilişkilerden daha az önemlidir. Şirketinizin Arjantinli müşterinizle daha önceden bir ilişkisi olsa dahi yeni bir pazarlamacı daha iyi kişisel ilişki oluşturabilir. Bu olay kişinin özellikleri ile ilgilidir. Ancak daha önceden çok iyi iş ilişkisi oluşturmuş bir pazarlamacınız var ise onun işten çıkarılması da daha sonraki iş ilişkilerinizde kötü netice verebilir.
- Arjantinliler alkollü içeceklerden hoşlanmaktadır. Arjantin'de kaliteli şarap üretildiğinden hediye olarak şarap götürülmemesinde fayda vardır. Çok kaliteli bir İskoç viski ve Fransız Şampanyası çok daha fazla ilgi çekecektir. Ayrıca ithal içkilere önemli miktarlarda vergi uygulanmakta olduğundan fiyatları da yüksektir.
- Hediye çok kaliteli olmasına özen gösterilmelidir. Şirketinize ait bir ürün götürüyorsanız, logonuzun ön planda olmamasını sağlayınız.
- Dostluğu zedeleyeceği düşünülen bıçak gibi kesici aletleri hediye olarak götürmeyiniz.
- Bilindiği üzere büyük baş hayvancılıkta Arjantin çok iyi yerlerdedir. Bu yüzden deri eşyasını hediye olarak götürmeyiniz.
- Eğer bir eve davet aldıysanız çiçek, çok kaliteli ithal bir kutu çikolata veya ithal bir viski götürebilirsiniz.
- Elektronik malzemeler de popüler hediyeler arasındadır.

Avustralya

- Hediye verme Avustralya iş kültürünün bir parçası değildir. Ancak bir eve davet edildiyse çiçek, çikolata, ülkenizle ilgili sanatsal değeri olan bir hediye veya bir şişe şarap götürebilirsiniz.
- Kendi yörenizden açıklamalı bir kitap da diğer güzel bir hediye seçeneği olabilir. Ayrıca Türkiye ile ilgili bir yiyecek de kabul görebilir. Bu yiyeceklerin şişelenmiş veya teneke ambalajı olan bir kutuda götürülmesinde fayda vardır, aksi halde Avustralya gümrüğü el koyabilir.
- Hediye gerçekte maliyetinden ziyade, iyi düşünülmüş bir hediye olmasına özen gösteriniz.

Avusturya

- İş ilişkilerinde hediye değişimi pek fazla yaygın değildir. Ayrıca Avusturyalıların size bir hediye sunma ihtimalini düşünerek sizin de yanınızda birkaç küçük hediye bulundurmanızda fayda vardır. Vermiş olduğunuz hediye hemen açılacaktır. Size verilen hediye de verenin önünde açılması gerekmektedir. Hediyeler sade ve gösterişsiz olmalıdır. Ülkenizi veya memleketinizi tanıtıcı bir kitap, yerel bir ürün veya (porselen veya gümüş) gibi bir sanat ürünü de iyi seçenekler arasında sayılabilir.
- Yabancı birinin Avusturyalı bir eve davet edilmesi pek yaygın bir olay değildir. Eğer böyle bir davet alırsanız ev sahibi, sahibesi ve çocukları için hediye seçmeniz gerekecektir. İyi mevsimde üretilmiş kaliteli bir şarap, şampanya (Alman değil) veya brendi gibi içecekler, çok kaliteli çikolata ve çiçek spreyi (kasımpatı, leylak veya kırmızı çiçek) hediye olarak düşünülebilir. Çocuklar için de şekerleme, elektronik aletler veya yaşına uygun olabilecek değişik hediyeler götürülebilir.
- Doğu etkilerinin kalıntısı olarak bir işin bitiminde veya tatil zamanlarını kutlamak amacı ile hediye verilmektedir. Bu hediyeler içerisinde de brendi, alkollü içecekler veya çok kaliteli bir ürün ve Avusturya'da bulunamayacak olan ürünler seçilebilir.

Birleşik Arap Emirlikleri

- BAE'nde hediye vermek dünyanın diğer bir ülkesinde hediye vermekten çok daha zor bir iştir. Çünkü burada dünyanın her tarafından gelen ürünler dünyanın en ucuz fiyatları ile satılmaktadır. İkinci önemli problem de farklı uluslardan insanların bir arada yaşamasıdır. Dubaili bir kişiye vereceğiniz bir hediye ile başka bir Arap ülkesinde birisine vereceğiniz hediye aynı olmayacaktır. Ayrıca aralarındaki Arapça telaffuz farkını da anlayamıyorsanız, görüştüğünüz kişinin hangi millete ait olduğunun bile farkına varamayabilirsiniz.
- Alabileceğiniz hediye en iyisi olmalıdır. Örneğin bir halı alıyorsanız, el halısı olmasına özen gösterilmelidir. Erkekler için altın mücevherat veya ipek kumaşlı giyecekler almayınız. Platin daha fazla kabul görmektedir. Ancak beyaz altınla karıştırılma durumu vardır. Bu yüzden en emniyetli seçenek gümüş olabilir. Ancak alınan hediye üzerinde de devlet tarafından basılan ayarının olmasına da özen gösterilmelidir.
- Saygı gösterisi olarak, hediye alan kişi hediye veren kişinin önünde veya kalabalık bir ortamda ise diğer dostlarının önünde açar.
- Parfüm, Araplar tarafından en fazla takdir gören bir hediye seçeneğidir. Avrupa'da insanlar statüsünü giydikleri elbise ile belirlerlerken, Arap dünyasında parfümü, yani kokusu statüsünü belirlemektedir. Herhangi bir koku hediye etmeden önce siz kullanın ve sizin zevkinizden hoşlanacağını düşünüyorsanız karşı tarafa hediye edin.

Belçika

- Hediye alışverişi özellikle Belçika kültürünün bir parçası değildir. Size yakın bir topluluğa hediye vermek istiyorsanız, içine kartvizitinizi koymayınız ve firmanızın logosunun görünmemesine özen gösteriniz.
- Eğer Belçikalının evine davetliyseniz, ev sahibesi için çiçek veya çikolata gönderebilirsiniz. Çiçeğin kasımpatı olmamasına ve çiçek sayısının 13 adet olmamasına dikkat edilmesinde fayda vardır. Bir hediye aldıysanız, hediyeyi veren kişinin yanında açıp iyi dileklerinizi ifade ediniz. Siz de verdiğiniz hediyenizin önünüzde açılmasını bekleyebilirsiniz.

Bolivya

- İyi niyetli davranışlar hediyelerden daha fazla makbuldür.
- Herhangi bir hediye takdirle karşılanacaktır.
- Ülkenizle ilgili bir hediye daha da ilgi çekecektir.

Brezilya

- Brezilyalılar iş kontaklarını kişisel ve uzun dönemli bir ilişki esasını dikkate alarak geliştirmektedir.
- Potansiyel iş ortağınızı ilişkilerinizin başlangıcında öğle veya akşam yemeğine davet ediniz, aranızda kişisel bir ilişki oluşana kadar hediye ile uğraşmayın.
- Yas ile ilgili olan siyah ve mor renkli hediyeler vermeyiniz.
- Herhangi birisine hediye verecekseniz bunu sosyal bir çevrede vermeye çabalayınız, resmi iş toplantıları hediye değişimi için uygun platformlar değildir.
- Hesap makineleri gibi elektronik aletler uygun hediye seçenekleridir.
- Eğer ortağınızın tercihleri hakkında bilginiz varsa popüler sanatçıların CD'lerini de düşünebilirsiniz.
- Markalı kalem ve dolmakalem çok fazla tercih edilmektedir.
- Herhangi bir iş ortağınızın evine davet aldıysanız, iyi bir şişe alkollü içecek (viski veya şampanya) veya kaliteli bir kutu kaliteli çikolata götürebilirsiniz.

Çek Cumhuriyeti

- Çok fazla pahalı olmayan kaliteli hediyeler kabul görmektedir.
- Kalem, hesap makinesi, çakmak, İskoç, Bourbon veya Konyak gibi alkollü içkiler

Çin Halk Cumhuriyeti

- Çin'de uzun süre devam eden Komünizm idaresi ülkede hediye değişimi konusunda bir kuşku yaratmıştır. Devlet görevlilerine hediye vermek yasa dışı bir olay olarak kabul edilmektedir. Ancak son zamanlarda hediye verme konusunda bazı şeyler yavaş yavaş değişmektedir.
- Çin kültürünün etkisinde kalan ülkelerde de hediyenin özel bir önemi vardır ve kabul görmektedir. Açgözlü görünmemek için hediyeyi hemen kabul etmeyebilirler. Ayrıca kabul etmeden önce en az üç kez ret edeceklerdir. Her reddilişte hediyeyi kabul etmesi ricasında bulunmanız beklenmektedir. Hediye kabul edildikten sonra hediyenin kabul edilmesinden dolayı ne kadar mutlu olduğunuzu karşı tarafa ifade ediniz.
- Hediyeler çift el ile sunulmalı ve mutlaka ambalajlanmalıdır. Ancak veren kişinin önünde ambalajın açılmayacağını bilmenizde fayda vardır. Alınan hediye bir kenara

konacak ve daha sonra açılacaktır. Bu davranışın sebebi ise hediye aldığında yüzlerinde meydana gelebilecek hoşnutsuzluğun karşı tarafça görülmesini engellemektir.

- Size de bir hediye verildiğinde siz de üç kez hediye almayı reddedin ve daha sonra iki elinizi uzatarak kabul ediniz. Hediye açmayınız ve daha sonra açmak için kabul ediniz.
- Çin resmi iş politikasına göre hediye rüşvet ve yasa dışı bir davranış olarak kabul görmektedir. Bu politika şimdilerde birazcık yumuşamaya başlamıştır. Ancak yine de bazı yerlerde verilen hediye kabul edilemeyeceği durumlar da oluşabilir. Böyle bir durumla karşılaştığınızda hiç ısrar etmeyip onları anladığınızı ifade edin ve hediye geri çekin.
- Görüşmeler neticelenene kadar bekleyin böylece hediye rüşvet olarak verildiği imajını ortadan kaldırırsınız.
- Hediye vermekte bir güçlükle karşılaşıyorsanız, bu hediye şirket adına verdiğinizi ifade ediniz. En yaşlı kişilere daha fazla saygı göstermeyi ihmal etmeyiniz. Aynı zamanda hediye de kendi şirketi adına kabul etmesini rica edebilirsiniz. Şirketten-şirkete şeklinde bir hediye değişimi daha kolay kabul görecektir. Hediyeleri birkaç kişiye birden sunacaksanız, farklı statüdeki kişilere aynı hediyeleri vermeyiniz. En yaşlı kişiye en değerli hediye vermeniz beklenmektedir.
- Genellikle insanlar bir grup önünde hediye almaktan hoşlanmamaktadırlar. Eğer aranızda iyi bir ilişki oluştuğuna inanıyorsanız, ikinizin yalnız olacağı pozisyonları yaratmaya çalışın. Ayrıca bu hediye iş ile ilgili değil de aranızda oluşan arkadaşlığın neticesinde verdiğinizi söyleyebilirsiniz.
- Hediye değeri iş ilişkilerinizin seviyesine uygun olmalıdır. Bu hem kişisel hem de şirket hediyeleri için geçerli bir kuraldır. Çok pahalı hediyelerin verileceği zamanlar olacaktır, ancak sizi savurgan veya müsrif biri olarak tanıtabilecek hediyeler seçmekten de uzak durulmalıdır. Ayrıca sizin verdiğiniz hediye değerinde size bir karşılık verilmek istenecek böylece iş ilişkileriniz hediye safhasında dahi zedelenebilecektir.
- Çin kültüründe sembollerin, renk ve sayıların da özel anlamları bulunmaktadır. Örneğin Çin Yeni Yılı'nda para kırmızı zarf içerisinde verilmekte olup, çift sayıda ve yeni kağıt para olmasına özen gösterilmektedir.
- Kırmızı şanslı bir renk olup, pembe ve sarı renkler ise mutluluğu ifade etmektedir. En şanslı sayı ise 8 sayıdır. Siyah, beyaz ve mavi renk aynı zamanda 4 sayısı veya dörtlü bir grup sayılacak sayı ölüm ve cenazeyi çağrıştırdığı için uzak durulmalıdır. Bu kategoriye saatler, mendiller ve kamıştan yapılmış sandaletleri de ekleyebiliriz.
- Sembollerin ne anlama geldiğini bilmenizde fayda vardır. Karşı tarafta olumsuz bir etki yaratmamak için hediye seçimi konusunda çok dikkatli davranılmalıdır. Örneğin kaliteli bir dolmakalem iyi bir hediye olacak ancak içine kırmızı mürekkebi koymayınız.
- İş ilişkilerinizin başlangıcında hediyelerinizi yerel bir mağazadan temin etmeniz ve uygun renkler kullanılarak ambalajlatmanız tavsiye edilmektedir.

Hediyenin rüşvet olarak kabul edilmemesi için aşağıda belirtilen hususlara dikkat edilmesinde fayda vardır.

- Hediyeleri tüm gruba sunun. Bu şekilde şirketten-şirkete hediye verildiği anlamı çıkarılmakta olup, fertleri ilgilendirmemektedir. Ayrıca hediyenin rüşvet olarak algılanma riskinden de kurtulmuş olursunuz.
- Şirketinizin logosunu hediyenin bir kenarına işletin, bu durumda reklam imajı verilebilir.
- Çok aşırı derecede pahalı hediyeler vermekten kaçınılmalıdır.
- Hediyeler genellikle veren kişiyi önünde açılmaz.
- Hediyeyi iki elinizle tutarak sunmanız gerekmektedir.
- Hediye olarak saat verirken bazı hatalara düşebilirsiniz. Saat kelimesi Çince ölüme benzemektedir. Genç nesil bu hurafelere pek inanmamakla birlikte siz yine de karşı tarafı zor durumda bırakacak bu hediyeyi almamanızda fayda vardır.
- Tek sayıda hediye vermek yalnızlığı veya ayrılığı simgelemektedir. Diğer taraftan hediyelerin çift olarak verilmesi çok daha uygun düşmekte ve her iki tarafa da şans getireceğine inanılmaktadır.
- Değerli hediyeler kişiye çok özel ve dikkatli bir şekilde arkadaşlığınızın bir göstergesi olarak verilmelidir.
- Hediyeleri verirken aynı seviyedeki kişilere aynı değerde hediye almaya gayret ediniz. Daha sonra farklı hediyeler verildiği ortaya çıkarsa ilişkilerinizde gerilim yaşayabilirsiniz.
- Hediyelerinizi Çin'e gitmeden önce ambalajlamayınız. Gümrüklerde açılma ihtimali vardır.

Arzu edilen hediyeler

- İyi bir konyak veya diğer kaliteli alkollü içecekler
- Kaliteli bir kalem (kırmızı mürekkebi olmamasına dikkat edin, kırmızı mürekkep ilişkilerinizi zedeleyebilecek bir renk olarak kabul görür)
- Küçük mutfak eşyaları
- Eğer karşı tarafın pul koleksiyonu yaptığını biliyorsanız, çok güzel ve popüler bir pul verebilirsiniz.
- Eğer sigara içtiğini biliyorsanız, çakmak götürebilirsiniz.
- Şirket için kabul edilebilir hediyeler arasında Türkiye'ye ait el sanatları ve Türkiye'yi tanıtıcı güzel kitaplar bulunabilir. Bu hediyelerden bolca götürmeye çalışın, herhangi bir durumda karşılık vermeniz gerekebilir.
- Ziyafet en güzel hediyeler arasındadır. Eğer bir ziyafet daveti alırsanız, Çin iş kültürüne göre muhakkak karşılık verilmesi beklenmektedir. Çin'in bazı bölgelerinde kıdemli resmi konuklar hoş geldin partisine ev sahipliği yapabilirler. Bu durumda da ziyafetin maliyetini sizin ödemeniz beklenebilir. Bu konuyu önceden kontrol edip, hazırlıklı olunmasında fayda vardır.
- Hediye olarak gıda ürünleri kabul edilmektedir. Ancak yemek servisi yapılan bir yerde toplanıyorsanız bu uygun bir hediye olmayabilir. Bu tür davetlerden sonra teşekkür notu ile birlikte şekerleme ve meyve sepetleri gönderebilirsiniz.
- Çin kültüründe 8 en şanslı sayılar arasında yer almaktadır. Herhangi bir maddeden 8 adet alırsanız, bu size şans getirecek bir sayı olarak kabul edilmelidir. 6 sayısı da hoş bir durumu ifade eder. 4 sayısı ise tabu olarak kabul edilmektedir. 73 sayısı cenazeyi, 84 sayısı ise kazaya uğramak anlamına geldiği için bu sayılardan uzak durulmalıdır.

Danimarka

- İş ilişkilerinde hediye gerekmemektedir. Bir eve davet edildiğinizde ev sahibesine çiçek götürmeye karar verdiyseniz, çiçeği sunarken çok iyi ambalajlanmasında fayda vardır. Ayrıca bu çiçeğin daha önceden gönderilmesi de mümkündür. Böylece gittiğinizde karşı tarafı çiçekle uğraşmak durumunda bırakmamış olursunuz. Çiçek seçenekleri içerisinde en iyisi karışık doğa çiçekleridir. Diğer ülkelerin aksine, gül kabul edilebilir bir çiçek olup, renginin beyaz olmamasına özen gösterilmelidir.
- Kırmızı renkli ambalaj malzemelerini tercih edebilirsiniz.
- Ülkeniz veya şehriniz ile ilgili açıklama bir kitap uygun bir hediye olarak kabul edilebilir.
- Danimarka iş kültürüne göre ilk toplantı sırasında bir hediye sunulması hiç hoş karşılanmamaktadır. Ancak işleriniz çok iyi gidiyorsa, anlaşmanın sonunda karşı tarafa küçük bir hediye sunabilirsiniz.
- Eğer siz bir hediye alırsanız, bunu karşı tarafın önünde açmanız beklenmektedir.
- Danimarkalılar alkollü içecekleri sevdikleri için, şarap, viski ve benzer içkiler hediye olarak kabul görmektedir.
- Diğer seçenekler içerisinde bir kutu çikolata, iyi bir kalem seti, şirketinizin logosunu içeren diğer masa üstü malzemeleri düşünülebilir.

Endonezya

- İlk toplantıda Endonezyalı iş ortaklarınıza çok küçük hediyeler sunarak, ilginizin olduğunu ve uzun vadeli bir iş ilişkisine girmeyi düşündüğünüzü gösterebilirsiniz. Hediyeleriniz sade ancak düşünceli olmalıdır. Ülkeniz markalı bir hediye veya şirketinizin logosunu ve özelliklerini taşıyan bir hediye olabilir. Bu tür hediyeler bir geziden dönerken, iş yerinize bir ziyaretçi geldiğinde veya hizmeti için birisine teşekkür etmek gerektiğinde verilebilir.
- Endonezyalı Çinliler tarafından yiyecek hediye olarak kabul görmektedir, ancak bir akşam yemeğine davetliyseniz yiyecek götürmekten kaçınınız. Endonezyalı Çinliler bir hediyeyi kabul etmeden önce, açgözlü görünmekten kaçındıkları için üç kez geri çevirmektedir. Siz tekrar ısrar etmeye devam ediniz, hediyeyi aldıkları zaman, hediyeyi aldıklarından dolayı memnuniyet duyduğunuzu ifade ediniz. Siz de bir hediye alırsanız, aynı yolu takip etmeniz beklenmektedir.
- Hediye veren kişinin yanında hediye paketini açmak Endonezya kültüründe yer almamaktadır. Bu hareketin sebebi ise alıcının açgözlü ve sabırsız olmadığını göstermektir. Eğer hediye beklenildiği gibi değilse, hoş bir yüzle karşılaşmayabilirsiniz. Hediyeyi alan kişi kısa bir teşekkür ettikten sonra, hediyeyi bir kenara bırakır ve siz ayrıldıktan sonra açar. Siz de hediye aldığınızda aynı hareketi takip etmeniz beklenmektedir.
- Batılılar tarafından çiçek göndermek popüler bir harekettir. Çiçek sayısını çift sayıda gönderiniz, çünkü tek sayı uğursuz bir sayı olarak kabul edilmektedir.
- Erkekten bir bayana kişisel hediyeler gönderilmesi yanlış anlaşılmalara neden olabilir. Çin Yeni Yılında çocuklara veya devlette işinizi gerçekleştirmesine yardımcı olan personele kırmızı zarf içinde para hediye etmek gelenektir. Bu hediyeye "*hong bao*" denir. Verdiğiniz paranın da çift sayıda olmasına özen gösteriniz. Yeni yılda her işveren bir aylık ücretine denk gelecek "*hong bao*" yu her işçisine hediye olarak vermektedir.

Arzu Edilen Hediyeler

- Sade, ancak düşünceli hediyeler seçmeye özen gösteriniz. Endonezya'da bir bölgeyi ziyaret ettiğinizde, o bölgenin lezzetli yiyeceklerinden ortaklarınıza götürülmesi arzu edilmektedir. Müslümanlığı takip eden Endonezyalılar için bir yiyecek hediyesi seçtiğinizde özellikle et ürünlerinin "helal" olması gerekmektedir. Endonezya'da, şarkı söyleyen kuşlar da iyi bir seçenektir. İlaveten, şarkı söyleyen kuşların CD'leri ve kasetleri de çok popülerdir.

Kaçınılması Gereken Hediyeler

- Önceden kararlaştırılmadıkça bir akşam yemeğine giderken hediye olarak yiyecek götürmekten kaçınınız. Yemek götürmek ev sahibinin yiyeceğinin yeterli olmadığı anlamına gelebilecek kaba bir davranış olarak kabul edilebilir. Daha sonra şekerleme veya meyve sepeti teşekkür etmek amacı ile gönderilebilir.

Endonezyalı Çinliler için kaçınılması gereken hediyeler

- Bıçak, makas veya diğer kesici aletleri vermekten kaçınınız. Arkadaşlığı ve yakın bağları bitiren hediyeler olarak kabul edilmektedir. Kamıştan sandaletler, saat, mendil, beyaz, siyah ve mavi ambalaja sarılmış hediyeler ise cenazeyi hatırlattığı için verilmemesinde fayda vardır.

Müslümanlar için kaçınılması gereken hediyeler

- Alkol veya alkol ihtiva eden parfümler, domuz eti, domuz derisi ürünleri, iç çamaşırı gibi kişisel hediyeler, bıçak, oyuncak köpekler veya köpek resimli hediyeler, çıplak veya kısmen giyimli kadın resimleri (resim veya artistik amaçla yapılan heykeller)

Hindular için kaçınılması gereken hediyeler

- Hindu'ların sığır eti yemediklerini ve sığır eti ürünlerini kullanmadıklarını unutmayınız. Ayrıca her türlü deri ürünleri hediye olarak verilmemelidir.

Ekvator

- Bir eve davet aldığınızda çiçek, pasta ve çikolata götürebilirsiniz.
- Cenaze törenlerini çağrıştırdığı için zambak götürmemeye çabalayınız.
- Eğer gittiğiniz evde iş yaptığınız kişilerin çocuklarının da olduğunu biliyorsanız, onlar için de bir şeyler götürmeyi ihmal etmeyiniz.
- Kaliteli şarap ve viski iyi seçeneklerdir ancak yabancı bira pek makbul değildir.
- Ambalajlanmış hediyeler genellikle açılmamaktadır.

El Salvador

- Bir eve davet aldığınızda çikolata veya şekerleme götürebilirsiniz.
- Beyaz çiçek götürmekten kaçınınız.

Fransa

- Fransa'da iş dünyasında hiyerarşinin büyük etkisi vardır. Bu yüzden mümkünse en üstteki kişi ile görüşmek konusunda çaba sarf edilmelidir.
- Hediye verirken el yazısı notunuzu da hediye içine koyunuz.
- İlk toplantılarda hediye beklenmemektedir. Bu konuda ne çok bonkör ne de alçak gönüllü olunmalıdır.
- Farklı bir hediye alıcı için kompliman olarak kabul edilmektedir.
- Bir eve davet aldığınızda çiçek (kırmızı gül veya kasımpatı dışında) kaliteli çikolata veya alkollü içecek götürülebilir.
- Ertesi gün ev sahibine çiçek veya bir meyve sepeti ile birlikte hediye notu göndermeniz takdirle karşılanacaktır.

Finlandiya

- Toplantıya gittiğiniz gibi hemen işe koyulmanız tavsiye edilmektedir. Hediye beklenmemektedir. Belki ziyaretinizin sonunda çok ufak bir hediyeyi kendilerine takdim edebilirsiniz.
- Bir Fin evine davet aldıysanız, bir şişe şarap veya çiçek götürebilirsiniz.
- Finliler göz boyayan ve zenginlik gösteren şeylerden hoşlanmazlar bu yüzden çok fazla gösterişli ürünler götürülmesinden kaçınılmalıdır.

Filipinler

- Kontrat bir kez imzalandıktan sonra, yeni ortaklarınıza hediye vermek konusunda hazırlığınızı yapınız. Bu hediyeler içerisinde çok nezih bir lokantada akşam yemeği, erkekler için viski, kadınlar için parfüm, aşırı derecede pahalı olmayan ve rüşvet olarak kabul edilmeyecek türden hediyeler bulunabilir.
- Filipinlilere vereceğiniz hediye ambalaj kağıdını seçerken, diğer Asya ülkelerinden farklı olarak istediğiniz rengi seçmenizde herhangi bir sakınca bulunmamaktadır.
- Bir Filipin evini ziyaret ederken, çiçek, çikolata veya şekerleme götürebilirsiniz. Ayrıca bu hediyelerin sizin varışınızdan önce gönderilmesi daha etkili olacaktır.
- Alkollü içecek veya ağır yiyeceklerin gönderilmemesine dikkat edilmelidir. Kendi ülkenizle veya bölgenizle ilgili bir yiyecek de iyi karşılanabilir. Ertesi gün de bir teşekkür notu veya ufak bir teşekkür hediyesi göndermeniz takdirle karşılanacaktır.
- Yılbaşında size de bir hediye geleceğini bekleyiniz ve iş ilişkilerinizde ilgili olduğunuz herkese verilmek üzere fazla pahalı olmayan hediyeleri de ayarlamanızda fayda vardır.
- Bir hediye aldığınızda Asya kültürünü takip edin ve veren kişinin önünde bu hediyeyi açmayınız. Yalnız kalana kadar beklemenizde fayda vardır.
- Bazı aile toplantılarında özellikle vaftiz törenlerinde orada bulunan çocuklara bir avuç dolusu metal para verilmesi bir gelenektir.
- Nikah törenlerinde parayı iliştiirmek için toplu iğne kullanılmaktadır. Geline ve damada kağıt para takılmaktadır.

Güney Afrika

- İyi bir ilişki oluşturulduktan sonra iş ilişkisini yürüttüğünüz kişilere ve aile bireylerine küçük birer hediye götürmeniz tavsiye edilmektedir. Örneğin kaliteli bir kalem seti, masa üzerinde kullanılacak kırtasiye malzemeleri, bir düzine golf topu (alıcının isminin veya şirketinin isminin yazıldığı).
- Hangi partiye giderseniz gidin mutlaka bir hediye götürün. Ancak çok pahalı şeyler olmasın. Çiçek, çikolata veya kaliteli bir şişe şarap iyi seçenekler olabilir.
- Büyük firmalar sizi otelinizden aldırarak için büyük bir ihtimalle araba gönderecektir. Böyle bir davet olursa bekleyin ve kendiniz taksi tutarak gitmeyin. Ayrıca bahşiş vermeniz gerekmemektedir. Şirketinizle ilgili kalem gibi bir hediye uygun olabilir.

Güney Kore

- İş ilişkilerinde hediye değişimi yaygın bir biçimde uygulanmaktadır.
- İlk toplantılar için kişisel olmayan şirket logosunu içeren ürünleri verebilirsiniz. Ancak bu ürünlerin Japonya'da veya Kore'de imal edilmediğinden emin olmanız gerekmektedir.
- Bir evi ziyaret ettiğinizde meyve, kaliteli kahve, çay veya çikolata götürebilirsiniz.
- Alkollü içecekler ise sadece erkeklere hediye olarak düşünülebilir.
- Eğer ejderhayı betimleyen bir hediye alırsanız bu hediyeyi bir kompliman olarak kabul edebilirsiniz. Güney Koreliler Ejderhayı saygı ve iyi şans işareti olarak kabul etmekte ve kötü ruhlara kovduğuna inanmaktadırlar

Hindistan

- Hediye verenin yanında açılmaz, siz bir hediye aldığınızda veren kişi yanınızdan ayrılana kadar hediyeyi açmayınız.
- Hindistan diğer ülkelerden çok farklı yapıda bir toplumdur. Bu toplumda kişinin bulunduğu pozisyonu ve unvanı çok önemlidir. Her zaman hiyerarşiye dikkat edilmelidir.
- Bir eve davet aldıysanız, çikolata veya çiçek götürebilirsiniz. Ancak cenazeleri çağırıştıran ağaç çiçeklerinden götürülmemelidir.
- Hediyeleri siyah ve beyaz ambalaj malzemesi kullanarak ambalajlamayınız, bu renkler şanssız renkler olarak kabul edilmektedir.
- Çok temel, pratik ve sizin için maliyeti olmayan birçok madde Hindistan'da bulunamayabilir.
- Eğer Hint ortağınızın içki içtiğini biliyorsanız, ithal bir içki de iyi bir seçenek olabilir.
- Eğer bir Hintliye para veriyorsanız tek sayıda olmasına özen gösteriniz. Örneğin 10 \$ yerine 11 \$ gibi.
- Müslümanlara oyuncak köpek veya köpek resimleri vermeyiniz. Bu toplumda hayvanların temiz olmadığına inanılır.

Hollanda

- Dutch ortağınıza hediye vermeden önce aranızda iyi bir ilişki oluşana kadar bekleyiniz.
- Hediyeniz kaliteli, çok pahalı olmayan herhangi bir hediye olmalıdır.
- Alçakgönüllü ve sade hediyeler uygun seçimlerdir.

- Bir Dutch evine akşam yemeğine davet edildiyse, bir buket ambalajlanmamış çiçek veya ev sahibesi için bir saksı çiçeği götürmeniz tavsiye edilmektedir. Eğer aynı gün gönderemediyse, ertesi gün bir buket çiçek veya saksı bitkisi gönderebilirsiniz.
- Şarap iyi bir hediye olarak algılanmayabilir. Hatta Dutch ev sahibi bu tarzınızı şarap stoklarının yeterli olmadığı imajıyla verildiğini de düşünebilir. Hollanda'da şarap koleksiyonu yapmak popüler bir olaydır. Ev sahibi için çok değerli olmayacak sıradan bir şarap götürmeyiniz.
- Daha önce de belirtildiği üzere, bir Dutch evine davet edildiyse ve evde de çocuk olduğunu biliyorsanız, çikolata veya şekerleme türü hediyeler götürmek takdir gerecektir.
- Ülkeniz ve şehriniz ile ilgili bir kitap, İthal bir içki, masa aksesuarları, kaliteli kalemler, cep hesap makinesi, elektronik aletler uygun hediye seçenekleridir.

Hong Kong

- Çin kültürüne dayanan kökleri ile Hong Kong hediye verme ile ilgili karışık kurallar ve beklentilere sahiptir. Eğer birisi hediye alırsa mutlaka karşılık verecektir, hediyyi her iki elinizle beraber alıp, veriniz. Hediyyi verenin yanında açmak yaygın bir durum değildir. Bu hareket alıcının sabırsız ve açgözlü olduğu anlamına gelebilir. İlaveten hediye kötü bir seçim olursa, karşı tarafın bozulduğu yüzünden belli olabilir. Size sadece kısa bir teşekkür eder, hediyyi bir kenara koyar ve siz gittikten sonra hediyesini açar.
- Hediyeler genellikle Yeni Yıl ve Çin Yeni Yılı arasında değiştirilmektedir. Çin Yeni Yılında kırmızı zarf içinde çocuklara para vermek ve düzgün olarak iş yaptığınız ve devlete ait olmayan kurumlarda çalışan hizmet personeline para vermek geleneksel bir davranış biçimidir. Hediyeye "*Hong bao*" denilmektedir. Para yeni ve tek sayıda olmalıdır. Her işveren çalışanın aylığına denk düşecek bir miktarda "*Hong bao*" yu her çalışanına vermektedir.
- Ziyafetler Hong Kong'da en önemli sosyal faaliyetler arasında yer almaktadır. Eğer ortaklarınıza bu konuda teşekkür etmek istiyorsanız, siz de karşılık olarak bir ziyafet düzenleyebilirsiniz.
- Bir eve davet aldıysanız şekerleme, meyve, İskoç viski veya diğer kaliteli içkilerden götürebilirsiniz.
- Kendi ülkenize ait hediyeler götürmeye çalışın. Batı'ya yönelik ürünler her zaman ilgi çekmektedir.
- Hediyelerinizi mutlaka ambalajlatın. Ancak mavi ambalaj yası hatırlattığı için uzak durunuz,

Kaçınılması gereken hediyeler

- Saat--ölüm
- Kitaplar—kumarıcı için, kaybetmeyi
- Battaniye—refah düzeyinde azalmaya sebep olma
- Ambalajsız hediyeler- kabalık olarak addedilmektedir.

İngiltere

- Bir hediye vermektense iş ortağınızı güzel bir yemeğe davet etmek veya bir gösteriye bilet almak daha uygun bir hediye olarak kabul görmektedir.

- Çiçek, (beyaz leylak dışında) kaliteli alkollü içecek veya çikolata götürebilirsiniz. Çiçek götürecekseniz, çiçekçi ile konuşup en uygun çiçeklerin hangisi olduğunu öğrenebilirsiniz.
- Bir İngiliz evine davet aldıysanız, daha sonra bir teşekkür notu göndermeniz gerekmektedir.

İran

- Hediye verme iş protokolünün ötesinde sosyal bir olay olarak kabul edilmektedir. İş hediyeleri değişimi yapılabilir. Ancak yanlış anlaşılması ortadan kaldırmak için her şeyin açık ve net olmasında fayda vardır. Hediye verirken çok pahalı ve savurgan hediyeler seçilmemesinde fayda vardır.
- Güzellik malzemeleri, ülkenizle ilgili yiyecek, kalem, sanat çalışmaları ve dekoratif ürünler iyi seçenekler olabilir.
- Eğer bir İran evini ziyaret ediyorsanız, ellerinizin boş olması hoş karşılanmamaktadır. Giderken çiçek, pasta, tatlı veya çikolata gibi hediyeler götürülebilir.
- Ev sahibinizin çocuğu var ise onun nelerden hoşlandığını sorabilirsiniz. Kırtasiye malzemeleri, yapışkan etiketler veya oyuncaklar götürülebilir. Hediyelerin ambalajlanmasında fayda vardır. Mağazaların büyük bir çoğunluğunda ambalaj imkanı bulabilirsiniz. Alkol içeren maddeler ile içinde domuz etinin türevleri olan maddelerin götürülmemesi gerekmektedir.

İrlanda

- Genel olarak iş amaçlı hediye verme bu kültürün bir parçası değildir. Eğer siz bir hediye almadıysanız karşı tarafa hediye vermek için bir çaba içinde bulunmanıza gerek yoktur. Eğer yine de bir hediye verme ihtiyacı duyarsanız, görüşmelerin sonucunda bu işi gerçekleştirmeniz daha iyi olacaktır.
- Pratik ve orta düzeyli fiyatlardaki hediyeler uygun olabilir. Kaliteli kalemler veya ülkenizi tanıtıcı kitaplar iyi seçeneklerdir.
- Sosyal olaylar ve aile davetlerinde hediye beklenmektedir. Akşam yemekleri için en uygun hediye bir şişe kaliteli şarap, bir kutu çikolata veya basit bir çiçek demeti olabilir. Bilindiği gibi kırmızı güller özel günler için ayrılmakta leylak ve zambak ise cenaze törenleri için uygun düşmektedir. Diğer kalan her türlü çiçek götürülebilir.
- Eğer bir hediye alırsanız, bunu kişinin önünde açın ve teşekkürlerinizi iletmeyi de ihmal etmeyin.

İsveç

- İsveç iş dünyasında hediye verme ile ilgili bir alışkanlık bulunmamaktadır. Bu yüzden size bir hediye verilmediği sürece karşı tarafa bir hediye vermeyi düşünmeyin.
- Tatil ile ilgili kartlar özellikle geçmiş yıla yönelik olarak gönderilen teşekkür notu uygun düşebilir. Yeni yıl kartları yeni yıldan bir hafta öncesinden ellerinde olacak şekilde gönderilmelidir.
- Hediyeler genellikle sosyal olaylar için düşünülmelidir. Özellikle özel bir gecenin sonrasında teşekkür etmek için gönderilebilir. Eğer çiçek göndermeyi planlıyorsanız akşam yemeğine giderken yanınızda götürünüz. Ancak eve vardığınızda ve ev sahibesine çiçekleri iletirken ambalajını açtığınızdan emin olunuz. Kasım patı veya beyaz zambak asla göndermeyiniz. Kırmızı gül ve orkide de romantik bir durumu çağırabileceği için kaçınılmasında fayda vardır.

- Bir İsveç evine davet aldığınızda, çiçek, alkollü içecekler, şarap, pasta veya çikolata en uygun hediyeler arasında yer almaktadır. Çocuklar için de şekerleme düşünülebilir.
- Alkollü içecekler İsveç'te çok pahalı olduğu için kabul görmektedir.
- İş görüşmelerinin bitimine doğru hediye değişimini düşünebilirsiniz. Çok pahalı bir hediye ziyade pratik bir hediye olmasını sağlayınız.
- Ülkenizle ilgili kitaplar, masa aksesuarları gibi hediyeler uygun düşmektedir.
- Eğer misafir olarak bir evde kalıyorsanız, ülkenizi temsil eden, çok kaliteli bir ürünü hediye olarak getirebilirsiniz. Gıda ürünleri, kitaplar, el sanatı ürünleri ve ülkenize ait farklı olan her türlü ürünü düşünebilirsiniz. Ev sahibine İsveç'te kolaylıkla bulunabilecek bir hediye götürmeyiniz.

İspanya

- Size bir hediye verildiğinde hemen açınız.
- Hediyeler çok iyi markalı ve güzel bir biçimde ambalajlanmalıdır.
- Bir eve davet edildiğinizde çikolata, pasta veya çiçek götürebilirsiniz.
- İş ile ilgili hediyeleri ilk toplantıda vermeyiniz.
- Şirket logolu hediyeleri götürmeyiniz.
- Eğer gittiğiniz evde çocuk varsa, üniversite veya spor takımlarının forması veya şapkası iyi bir seçenek olabilir

İsrail

- Alıcı hakkında pek fazla bir bilgiye sahip değilseniz hiçbir hediye götürmeyin.
- Bir eve davet aldıysanız çiçek veya şekerleme gibi hediyeler götürülebilir.
- Ortodoks Yahudi ve Müslüman dinine ters gelecek veya kurallarını çiğneyecek hediyeleri götürmekten kaçınınız.
- Yahudiliği takip eden kişilerin gıda ürünlerinde Koşer kurallarını takip ettiğini aklınızdan çıkarmayınız.

İsviçre

- İsviçre iş kültüründe doğruluk, sevgiden daha önemli bir kavram olarak karşımıza çıkmaktadır. Eğer İsviçreli sizden hoşlandıysa, ilişkilerini daha arkadaşça yürütmek isteyecektir. Gelirken yanınızda farklı türde hediyeler getirmenizde fayda vardır. En iyi politika bir hediye sunmadan önce kontratın imzalanmış olmasını beklemektir. İlaveten, ilk hediye karşılığın tarafın vermesini bekleyiniz, daha sonra siz karşılık verebilirsiniz.
- Aşırı derecede pahalı hediyeler vermemeye özen gösteriniz. Fazla cömert davranışınız rüşvet olarak algılanabilir.
- Eğer bir İsviçreli evine davet aldıysanız, çiçek, kaliteli çikolata en iyi hediye seçenekleridir. Çiçek alırken de kırmızı güllerin özel kişiler için, kasımpatıların ise cenazelerde verildiğini unutmamakta fayda vardır.
- Tercümanlara bahşiş yerine güzel bir hediye düşünebilirsiniz. Bıçak, makas, çatal ve kesici aletlerin her türünden kaçınılmalıdır. Bu tür aletler arkadaşlığı ve yakın bağları zedelemektedir.
- En iyi hediyeler arasında bölgenizle ilgili kitaplar, kaliteli viski veya konyak yer almaktadır.

İtalya

- Stil ve zevk İtalyanların en fazla önem verdikleri konuların başında gelmektedir. Bu yüzden hediyelerinizin çok zevkli seçilmesi tavsiye edilmektedir.
- İş ilişkilerinde konukseverlik çok önemlidir. Eğlenceler veya sosyal aktiviteler genellikle lokantalarda yapılmakta ve bir davetin reddedilmesi hoş karşılanmamaktadır.
- Hediyeler üst düzeydeki kişilere verilir.
- Hediyeler ufak, pahalı olmayan ancak kaliteyi yansıtmalıdır.
- Alkollü içecekler ve lezzetli gıda ürünleri uygun hediye seçenekleridir.
- Eğer şarap hediye ediyorsanız, en kaliteli üzümünden imal edildiğinden emin olunuz. İtalyanların büyük bir çoğunluğu içtikleri şarabın cinsi ve kalitesi konusunda bilgi sahibidirler. Ayrıca birkaç tane götürülebilirse daha iyi olur. Bir tanesi yemekle içilirken diğerleri ev sahibi için daha sonra kullanılmak üzere saklanabilir.
- Markalı saat, kalem, gümüş anahtarlık veya yönetici günlüğü gibi hediyeler size yardımcı olan personel için uygun hediyeler olarak kabul edilebilir.
- Bir eve davet aldığınızda hediye olarak ambalajlı çikolata, pasta veya çiçek götürülebilir.
- Çift sayıda çiçek götürmeyiniz.
- Şirket logosu olan hediyeleri götürmeyiniz.
- Mor ambalaj kağıdına sarılmış hediye götürmeyiniz.
- Kasımpatı, broş, mendil veya bıçak götürülmemelidir.

Japonya

- Hediye ile ilgili kuralların ve uygulamaların en üst düzeyde ve törensel bir biçimde uygulandığı ve hediye değişimine dünyada en fazla değer veren ülkelerin başında gelmektedir. Japonlara göre hediye verme saygının, arkadaşlığın ve müteşekkir olan birisinin hislerini ifade ettiği etkili bir iletişim yoludur. Bir Japon meslektaşınız veya ziyaretçiniz ile ilk defa buluşuyorsanız, hediye verme konusunda bir törene hazırlıklı olunuz. Hediye değişiminin Japon kültüründe kökleşmiş ve çok derinlere giden etkileri vardır.
- Japonya'da hediye vermenin sanatsal bir yönü vardır. Hediye dostluk, saygı ve şükranlığı ifade edebilmek için kullanılan önemli araçlardan biri olarak kabul görmektedir. Hediye seremonisi de çok önemlidir. Hediyeler daima bir kutu içerisinde çok güzel kaliteli bir ambalaj malzemesi kullanılarak ve büyük bir saygı içerisinde sunulmalıdır. Hediye pek fazla göz doldurucu bir şey olmayabilir. Ancak ambalajı ve sunuşu ile siz onu daha da değerli hale getirebilirsiniz.
- Daha ilk toplantıda hediye teklif edilmesi beklenmektedir. Hediyeler iş ilişkilerinizin bir parçası olarak bütün görüşmeler süresince devam edecektir. Bu yüzden ilk toplantıya çok güzel ambalajlanmış ve çok fazla pahalı olmayan bir hediyeyi yanınızda mutlaka bulundurunuz. Bu hareketiniz karşı taraftan uzun vadeli bir ilişki içerisinde olmayı arzu ettiğinizi ifade etmek açısından çok önemlidir.
- Japon adetlerinden birisi de alınan hediye değerinin yarı değerinde bir hediye ile karşılık verilmesidir. Eğer hediye çok pahalı olursa, size hediye değerinde bir hediye sunmak zorunda kalırsa bile karşı tarafı işin içinden çıkamayacağı bir durum içerisine sokabilirsiniz. Eğer bir hediye verecekseniz, bu hediyeyi toplantının bitiminde vermeyiniz. Japon ortağınızı sürpriz içerisinde bırakmayınız. Toplantı esnasında onlar için küçük bir hediye getirdiğinizi ve toplantının sonunda kendilerine vermeyi planladığınızı ifade ediniz. Bu ipucu onların da hediye konusunda hazırlanmalarına ve uygulanacak protokolün belirlenmesine imkan sağlayacaktır.

- Hediyeyi sunarken iki elinizle verin ve başınızla reverans yapın. Ayrıca verirken bu hediyein aranızdaki ilişki ile kıyaslandığında çok önemsiz bir şey olduğunu ifade edin. Hediye çok pahalı bile olsa, siz çok ufak bir şey olduğunu ve kendilerinin daha fazla şeylere layık olduğunu ifade edebilirsiniz.
- Japonlar da hediyeyi kabul etmeden önce bir veya iki kez kabul etmeyeceklerdir. Ayrıca herkesin önünde hediyeyi açmayacaklardır. Hediyeyi açması konusunda kendilerine baskı yapmayınız. Bu seremonide siz de aynı tarzda hareket edin ve size sunulan hediyeyi hemen kabul etmeyin. İki elinizle birlikte kabul edin ve daha sonra açınız.
- Toplantılarda ve önemli günlerde verilen hediyelere ilaveten her yıl iki hediye verme zamanı vardır. Biri yazın ortalarında (*O-Chugen*) ve diğeri ise yılın sonunda verilmektedir (*O-Seibo*). Bu zamanlarda bu ülkede bulunuyorsanız hediye değişimine hazırlıklı olunuz.
- Gıda veya alkollü içki, kurabiye, pahalı şekerlemeler ve meyve daima iyi seçenekler olarak kabul edilmektedir. Özellikle gösterişsiz bir hediye seçilmek istendiğinde bu hediyelerden verilebilir. Eğer kendi ülkenizden bir hediye götürecekseniz, bu hediyein Japonya'da imal edilmediğinden emin olmanızda fayda vardır. Ayrıca şirketinizin promosyon malzemelerinden veya logolu hediye seçeneklerinden uzak durunuz.
- Geleneklerine çok bağlı bir toplum olduğu için hediyenizi Japonya'ya geldikten sonra ambalajlatmanızda fayda vardır. Bu şekilde hediyenizin doğru bir şekilde ambalajlatıldığını ve karşı tarafta kötü bir etki yaratıp yaratmayacağını test etmiş olursunuz.
- Japonya'da semboller çok önemlidir. Çift olarak verilen hediyelerin şans getireceğine inanılır ancak dört sayısı ve dokuz sayısını ifade eden sayılar şanssız bir sayı olarak kabul görmektedir. Ayrıca 4 sayısı ölümü çağrıştırmaktadır.
- Kırmızı renk cenazelerle anılmaktadır. Bu yüzden kırmızı mürekkepli dolmakalemi hediye olarak vermeyiniz. Kırmızı kalemle yazılmış kart da kullanmayınız. Kitaplar, keskin objeler, bıçak, makas ve mektup açıcısı gibi hediyeler uygun hediyeler olarak kabul edilmemektedir.
- Hediyelerin değişimi ile ilgili seremoniler sizleri sıkmasın, seyahatinizin daha zevkli hale gelmesine yarayacak bir hareket olarak görülmelidir.

Dikkat edilecek hususlar

- Japonya'ya gerçekleştirdiğiniz seyahatinizde farklı birçok hediye hazırlamanızda fayda vardır. Hiç beklenmedik bir durumda karşılık olarak hediye vermek zorunda kalabilirsiniz
- Hediyenin verilmesi veya hediyein büyüklüğünden ziyade değişim sürecinin özel bir önemi vardır.
- Bu ülkede pahalı hediye değişimi yaygındır.
- Hediye kişiye özel olarak verilmelidir.
- Eğer bir gruba hediye verilecekse, tüm grup üyelerinin hazır bulunduğu bir anda verilmesi uygundur. Bu önemli anı grubun diğerlerinin kaçırmamasını sağlayınız Bir gruba grup hediyesi hazırlayabileceğiniz gibi, grup üyelerine buldukları pozisyonları dikkate alarak tek tek de hediye götürebilirsiniz.
- Hediyeleri her iki elinizi kullanarak veriniz veya kabul ediniz.
- Bir hediyeyi kabul etmeden önce birkaç kez reddetmeniz nazik bir davranış olarak kabul edilecektir.
- 9 veya 4 sayısı ile özdeşleştirilebilecek hediye türlerinden uzak durunuz. Çünkü bu sayılar uğursuz olarak kabul edilmektedir. Herhangi bir şeyden birden fazla verilecekse çift olarak verilmesi uygundur.

- Her ne kadar pahalı hediyeler rüşvet olarak kabul edilmese de, savurgan ve müsrif bir durum oluşturmamalıdır.
- Japon iş adamlarından oluşan bir grupla toplanıyorsanız, çok kaliteli olan hediyelerinizi şirketin en üst seviyesindeki kişisine vermeyi ihmal etmeyiniz. Hiyerarşi Japon iş kültüründe büyük önem taşımaktadır.
- Sunduğunuz hediyelerinizi daima ambalajlatınız. Ancak beyaz ve parlak renkli kağıt kullanmaktan kaçınınız. Beyaz renk ölümü, parlak renkler de gösterişi ifade eder.
- Japon alıcısına hediye ile ilgili olarak asla sürpriz yapmayınız. Kendisine ufak bir hatıra vereceğinizi kurnaz bir şekilde çıtlatın.
- Bir grup içerisinde sadece bir kişiye hediye sunulması kaba bir davranış biçimidir.
- Hediyesini sunarken önemsiz bir şey gibi gösteriniz. Bu olay Asya kültüründe çok yaygındır. Bu şekilde hediye den ziyade aranızdaki ilişkinin öneminden bahsetme imkanı yaratabilirsiniz.
- Şirket logosunu içeren ve parasal hediyeler vermekten kaçınınız.
- Verdiğiniz hediye nin kalitesinden hiçbir koşulda taviz vermeyiniz.
- Japonya'da elde edilmesi çok güç olan ürünler olmasına gayret ediniz.
- Hediyeler alıcı kişinin ilgisini çekebilmeli veya onun zevkine uygun olmalıdır. Kendi zevkiniz ve ilgi alanınız önemli değildir.
- Japon meslektaşlarınız için en uygun hediyeler içerisinde kalem yer almaktadır. Japon kültüründe kalem bilgi anlamına gelmekte ilaveten hafif ve taşınması ve paketlenmesi çok kolay olabilecek bir malzemedir.
- Japonya'yı ziyaret ettiğiniz zaman, siz bir hediye vermeden önce size bir hediye verilmesini bekleyiniz. Aksi takdirde görüştüğünüz kişinin yüzünün kızarmasına veya utanmasına neden olabilirsiniz.
- Size verilen hediye den daha sade veya daha az alımlı bir hediye ile karşılık verilmelidir.
- Bir eve davet aldıysanız yanınızda bir hediye götürün. Bir kitap veya çiçek uygun olabilir.
- Japonlar markadan çok etkilenirler, uluslararası markalı ürünler takdir görecektir.
- Şirketinize ait özel ürünler en uygun seçeneklerdir. Ancak komik logolu hediyeler götürmekten kaçınınız.
- Mükemmel seçeneklerden birisi de bir kitap olabilir. Kendi ülkenizin güzelliklerini fotoğraflarla ortaya çıkaran çok iyi baskılı güzel bir kitap ilgi çekecektir.
- CD veya ülkenize ait müzik kasetleri de (karşı tarafın kişisel tercihini biliyorsanız) iyi bir hediye olabilir.
- Kaliteli, mat renkli kravatlar da uygun hediyelerdir.
- Bayanlar için ipek eşarplar ve kaliteli el çantaları düşünebilir.
- Japonya'da veya başka bir Asya ülkesinde imal edilmiştir ibaresinin olduğu hediyeleri almamanız da fayda vardır.

Kanada

- Geleneksel olarak hediye anlaşmaya yaklaştıktan sonra verilir. Hediyeler hemen ambalajından çıkarılır ve herkese gösterilir. Eğer bir yılbaşı hediyesi aldıysanız, hediye yi yılbaşına kadar açmamanız beklenebilir.
- Ülkeniz kültürünü yansıtan, düşünülmüş seçilmiş hediyeler en iyi seçeneklerdir. Kaliteli bir hediye seçiniz aynı zamanda fazlaca da pahalı olmamasına özen gösteriniz.
- Yılbaşı hediye değiştirmek için en uygun zamandır. Ofis malzemeleri, bir şişe şarap veya alkollü içkiler uygun seçenekler olabilir. Yılbaşı süresince birçok mağazada ve sokaklarda hediye paketleyen yerler vardır.
- Bir kişiyi yemeğe veya başka bir eğlenceye götürmek de diğer popüler bir hediye dir.

- Eğer bir eve davet edildiyse çiçek, çikolata veya alkollü içki götürülebilir.
- Beyaz zambak cenazeyi çağrıştırabilir, ayrıca kırmızı güller romantik bir durumu ifade eden çiçek çeşitleridir.
- Bir evi ziyaret ettiğinizde evde çocuk olduğunu biliyorsanız onlara da bir şeyler götürmeyi ihmal etmeyin. Ayrıca ailenin değerlerini de dikkate alınız. Bazı aileler çocuklarının şiddet içeren oyuncakları oynamasını istememektedirler. Bayanlar için parfüm, kıyafet çok özel olduğu için uygun hediyeler olmayabilir.
- ABD ile birçok kuralları aynıdır.
- Fransız Kanadalıları ise Avrupa kurallarını takip etmektedir.

Kolombiya

- Kolombiyalılar iş ilişkilerinde kişileri şirketlerden daha fazla önemserler. Bu yüzden karşılıklı ilişkilerin geliştirilmesinde hediyelerin özel bir önemi olmaktadır.
- Bir eve davet alındığında çiçek, çikolata veya iyi bir şişe viski götürülebilir.
- Ailesini biliyorsanız, çocukları için de bir şeyler götürebilirsiniz.
- Sizin önünüzde hediyelerin açılmasını beklemeyiniz. Hediyeleri özel olarak açabilirler. Bunu açgözlü birisi olmadığını göstermek için yapmaktadırlar.
- Beğenileri biraz zordur. Bu yüzden şirket logosunu veya içinde kartvizitinizin olduğu hediyeler göndermeyiniz.
- Ev sahibine hediye olarak şarap göndermeyiniz.
- Yabancı bira (Kolombiya'nın çok kaliteli yerel birası vardır), mücevher, giyim eşyası, kravat ve vücut losyonu götürülmemesinde fayda vardır.

Kuveyt

- Kuveyt kültürü ziyaretçilerinden cömertlik bekler ve bu konuya çok fazla önem verilir. Kuveyt'te siz de şımartılmayı bekleyebilirsiniz.
- Altın dolmakalem ve diğer iş aksesuarları, kartvizit muhafaza kutuları, kitaplar, Mekke'yi gösterecek pusula ve seremoniler için uygun olabilecek hediyeler götürülebilir.
- Eve davet aldıysanız, herhangi bir şey götürülmesine gerek yoktur, ancak mutlaka hediye götürmek istiyorsanız, çiçek veya çikolata götürülebilir.
- Oymacılıkla ilgili hediyeler uygun olabilir
- Köpek, insan figürlerinden oluşan resim veya tablo ve alkol götürülmemesi tavsiye edilmektedir.

Malezya

- İyi iş ilişkileri dostluk üzerine dayanmaktadır. Geleneklerine göre iyi bir ilişki oluştuktan sonra hediye değişimi uygun düşmektedir
- Alçak gönüllü ve fazla pahalı olmayan hediyelerin seçimine çalışılmalıdır. Ayrıca hediye aldığınızda aynı derecede bir hediye ile karşılık vermeye çalışınız. Hediyeler verenin yanında açılmamalıdır. Birlikte açıldığında beklemediği bir hediye olursa alan ve veren kişinin mahcup olması önlenmek istenmektedir.
- Hediye alırken her iki elinizi de kullanınız ve avuç içinin yukarı doğru olmasına özen gösteriniz. Tavsiye edilen hediyeler arasında kaliteli kalemler, masa aksesuarları, ülkenizi ve şehrinizi tanıttıcı malzemeler yer alabilir. Ayrıca ülkenizde iyi bilinen yiyecekler de kabul görebilir.
- Eğer bir erkekseniz ve bir kadın meslektaşınıza hediye vermek zorunda kalırsanız, bu kültürde kişisel hediyelerin yanlış yorumlamalara neden olabileceğini aklınızdan çıkarmayınız.

- Hediyenizi beyaz kağıt ile kaplamayınız, bu renk yas ve ölümü temsil etmektedir. Mavi, siyah ve sarı renkli ambalaj malzemelerinin kullanılmasından da kaçınılmalıdır.
- Farklı etnik gruba ait bir kişiye hediye veriliyorsa, bu hediyenin eşiniz tarafından seçildiği ve kendisine gönderildiğini ifade edebilirsiniz.
- Bir eve davet aldığınızda şekerleme, meyve götürebilirsiniz.
- Köpek veya insan resmi olan hediyeler götürmeyiniz.

Etnik Malaylara Hediye Verirken Dikkat Edilmesi Gereken Kurallar

- Eğer bir Malay evine davet aldı iseniz, aile için küçük ve pratik hediyeler götürmenizde fayda vardır. Hediyeyi varışınızda değil de ayrılırken vermeniz önerilmektedir.
- Bayan ev sahibiniz için, alkolsüz parfüm veya kolonya türü hediyeler seçilebilirken, çocuklar için oyuncak ve erkekler için de pamuktan yapılmış gömlekler götürebilirsiniz.
- Yiyecekler de kabul gören hediyelerdir. Herhangi bir gıda maddesi götürülüyorsa bu maddenin mutlaka İslami değerlerle uyumlu olarak hazırlanmış olması gerekmektedir. Hediye verirken sağ elinizle veriniz. Hediye ambalajları için en güvenli renkler yeşil ve kırmızı olanlarıdır.

Müslümanlara Hediye Verirken Dikkat Edilmesi Gereken Kurallar

- Alkollü içecekler
- Domuz eti
- İç giyimi gibi özel hediyeler
- Oyuncak köpekler ve köpek resimleri
- Müstehcen resimler uygun hediyeler değildir.

Malezya'daki Çinlilere Hediye Verirken Dikkat Edilmesi Gereken Kurallar

- Bir hediyeyi almadan önce üç kez reddedilmesi bir Çin geleneğidir. Bunun nedeni ise alıcı kişinin aç gözlü bir davranış içinde olmadığı gösterilmesidir. Bu reddedilmeler sırasında da sizin ısrar etmeniz beklenmektedir. Hediye kabul edildikten sonra da aldığı için ne kadar memnun olduğunuzu belirtmenizde de fayda vardır. Siz de hediye alırken aynı yolu izlemeniz önerilmektedir.
- Çinli şahsa çift sayıda hediye veriniz. Tek sayıda verilen çiçek kötü şans olarak algılanabilir.
- Yiyecek kabul gören bir hediyedir. Tabi ki bu hediye akşam yemekleri için götürülmemelidir. Çikolata veya şekerli mamüller, meyve sepetleri ise yemeklerden sonra teşekkür hediyesi olarak gönderilebilir.
- Çinlilerin Yeni Yıllarında hediye olarak para verilmesi bir gelenektir. Kırmızı bir zarf içerisinde çocuklara ve hizmetlilere para verilmektedir. Bu hediyeye "hong bao" denilmektedir. Ancak paraların mutlaka yeni olması, çift sayıda ve çift miktarda olmasına özen gösterilmelidir. İşverenler de her çalışanına bir maaş tutarında bir parayı hediye olarak vermektedir. Kırmızı ve pembe renkli ambalaj malzemeleri en iyi seçeneklerdir.

Kaçınılması gereken hediyeler

- Beyaz, siyah veya mavi renkli ambalaj malzemeleri,
- Bıçaklar, makaslar, kesici aletler götürülmemelidir.
- Saat

- Havlu, mendil
- Kamıştan sandaletler

Hintlilere Hediye Verirken Dikkat Edilmesi Gereken Kurallar

- Hinduluğu takip edenlerin inek eti yemediğini unutmayınız. İlaveten hediye olarak deri ürünlerinin de götürülmemesi gerekmektedir. Bu kişilere para verirken tek sayıda olmasına özen gösterilmelidir. Çünkü tek sayının daha şanslı olacağına inanılmaktadır. Örneğin 11, 21 gibi. Havaililerin kullandıkları çiçekler buradaki Hintliler tarafından cenaze törenleri için düşünülmektedir.

Meksika

- Küçük hediyeler her zaman beklenmektedir. Bunlar şirket logolu ürünler, bir şişe viski veya şarap olabilir.
- Daha değerli hediyeler arasında masa saatleri, kaliteli kalem seti ve altın çakmaklar bulunmaktadır.
- Kadın sekreterler parfüm veya eşarp bekleyebilirler. Ancak hediyeleri verirken bu hediyeleri onlar için eşinizin seçtiğini ve gönderdiğini ifade edebilirsiniz.
- Akşam yemeklerine katılan konuklardan her ne kadar hediye beklenmese de çikolata ve çiçek olumlu bir izlenim yaratabilecektir.
- Sarı ve kırmızı çiçek götürmekten kaçınınız. Bunlar ölümü temsil eden renkler olarak kabul edilmektedir.
- Gümüş ve gümüşten yapılmış eşyayı hediye olarak götürmekten kaçınınız. Çünkü burada bu tür hediyeler turistlere verilen incik boncuk hediyeler olarak kabul görmektedir.
- Birisinin evine bir davet alırsanız, ithal bir viski veya kaliteli bir kutu çikolatayı hediye olarak götürebilirsiniz. Ertesi gün de teşekkür anlamında kırmızı olmayan bir demet gül gönderilebilir.
- 13 sayısına dikkat edilmesinde fayda vardır.

Mısır

- İyi bir ev sahibi olmak Mısır'da çok önemlidir. Bu ülkede iş yaparken Mısır evlerine davet edilmeyi bekleyiniz.
- Bir eve davet aldıysanız, pişmiş gıda ürünleri veya çikolata götürebilirsiniz.
- Hediye alma ve verme işlemini sağ elle yaptığınızdan emin olunuz. Her iki elinizi de kullanmanız kabul edilebilir.
- Çiçek genellikle cenaze törenleri ile ilişkilendirilmektedir. Bu yüzden Batı tarzı olan Mısırlılara çiçek götürülebilir.
- Küçük elektronik aletler popüler hediyelerdir.
- Pratik hediye olarak Müslümanların namaz kılarken Mekke'yi bulmalarını sağlamaya yarayacak kaliteli bir pusulayı da düşünebilirsiniz.
- Eğer ev sahibiniz Müslümanlığı takip eden bir Mısırlıysa alkollü içecek götürülmemelidir.

Norveç

- En pahalı olanından alkollü içecekler takdirle karşılanacaktır.
- Bir eve davet aldığınızda çiçek, alkollü içecek, şarap veya çikolata götürülebilir.
- Hediyeleri çok pahalı ambalaj malzemeleri ile ambalajlatın
- İlk toplantıda hediye vermeyiniz.

- Leylak, karanfil, beyaz çiçek veya çelenk gibi çiçek götürmekten kaçınınız.

Peru

- Kişisel ilişkiler iş ilişkilerinin geliştirilmesinde kritik rol oynamaktadır.
- Şarap (Peru'da oldukça maliyetlidir)
- Günlük defteri
- Ülkenizle ilgili yayınlar
- Marka olan kalemler/kaliteli kalem setleri
- Masa aksesuarları
- Küçük elektronik aletler; hesap makinesi, elektronik aletler ve zaman ayarlayıcıları
- Kravat, fular veya doğal kumaşlardan üretilmiş diğer aksesuarlar
- İlk toplantıda hediye verilmesine gerek yoktur.
- Eğer hediye vermek isteniyorsa, bunu resmi olmayan sosyal olaylarda vermeniz tavsiye edilmektedir.
- Eğer şirketinizin logosunu içeren bir hediye veriyorsanız, sıradan bir şey olmamasına özen gösteriniz.
- Ülkenizde el yapımı sanat değeri olan özel bir hediye olmasına özen gösteriniz.

Kaçınılması Gereken Hediyeler

- Herhangi bir şeyden 13 adet götürmeyiniz.
- Mor ve siyah objeler.
- Mendil.
- Bıçak.
- Mektup açacağı ve kesici aletler.

Polonya

- Hediyeler daha ilk toplantıda verilebilir.
- Kahve, parfüm veya sigara en popüler hediyelerdir.
- Votka dışındaki alkollü içecekler götürülebilir.
- Bir eve davet aldığınızda çiçek en iyi seçenektir. Kırmızı gül veya Kasımpatı götürmekten kaçınılmalıdır.
- İlk defa hediye verdiğinizde yanlış anlaşılmanızı önlemek amacı ile çok dikkatli davranılması gerekebilir.
- Eğer akşam yemeğine davet edilerseniz bir şişe şarap, bir buket çiçek gibi ufak hediyeler götürebilirsiniz. Ayrıca ev sahibine veya sahibesine daha sonra davetleri için teşekkür notu göndermeyi ihmal etmeyiniz.
- En iyi hediye seçenekleri arasında kültürünüzü yansıtan ve özelliği olan hediyeler yer almaktadır.
- Kaliteli çikolata veya ülkenizi tanıttıcı yayınlardan da götürebilirsiniz. Aşırı derecede pahalı olabilecek hediyeler götürmemeye çalışınız. Örneğin hediye tutarı 250 \$'ı geçmemelidir.

Portekiz

- Hediyeler ne çok abartılı ve pahalı ne de sade olmalıdır.
- Hediyelerin içerisine el yazısı ile yazılı bir not ilave ediniz, kartvizit koymayınız.
- Bir eve davet aldıysanız, çikolata veya diğer şekerlemelerden götürebilirsiniz.
- İlk toplantıda hediye verilmemelidir.
- Şirket logosu içeren hediyeleri götürmeyiniz.

- Kasımpatı veya gül göndermeyiniz.
- Çiçek gönderildiğinde 13 sayısına dikkat ediniz.

Romanya

- Kalem setleri veya çakmak gibi pahalı olmayan hediyeler, şirket logosu üzerinde olsa dahi uygun olabilir.
- Eğer bir eve davetliyseniz, şarap, alkollü içki veya ambalajlı bir buket çiçek götürülebilir.
- Kırmızı dışındaki renklerden oluşan gül veya karanfil tek sayıda olmak üzere uygundur.

Rusya

- Değişim geçiren Rusya'da bazı şeyler bulunmayabilir. Götürdüğünüz birçok şey Rusya'da lüks olarak kabul edilebilir.
- Batıya has olan ürünler takdir görmektedir.
- Eğer Ortodoks'lara ait tatil günlerinde Rusya'da bulunuyorsanız, birkaç festivale katılmanız beklenebilir.
- Hediyelerin çok iyi ambalajlanması gerekmektedir.
- Hediyeler özel olarak açılmaktadır. Her ne kadar pratik olan ürünler iyi karşılanırsa da, bazen bu hediyeler kalem veya dolmakalem gibi şirket tarafından herkese dağıtılan bağış ve promosyon niteliğindeki hediyeler olarak da algılanabilmektedir.
- Bir eve davet alırsanız çikolata, tatlı, iyi bir şarap ve votka dışındaki alkollü bir içecek götürebilirsiniz. Gittiğiniz evde hamile birisi varsa bebek doğduğu zaman kullanılmak üzere bir bebek hediyesi de götürebilirsiniz.

Arzu edilen hediyeler

- Şarap veya alkollü içecek (votka hariç)
- Kaliteli çikolata (eve davette)
- Değişik gıdalardan oluşan bir sepet
- Kaliteli çay veya kahve
- Nadir bulunan bir yiyecek
- Havlu
- Güneş enerjisi ile çalışan hesap makinesi
- Kameralar
- Saat
- Şampuan, sabun, parfüm, kolonya
- Giyim
- Popüler olan ve Türkiye ile ilgili ayrıntılı bilgileri içeren kitaplar
- Sigara veya çakmak
- Kalem ve dolmakalem setleri

Suudi Arabistan

- Hediyeler çok fazla samimi dostlara verilmektedir.
- Kaliteli hediye seçmeye gayret ediniz.
- Erkekler için altın veya ipekten yapılmış bir hediye düşünmeyin.
- Gümüş kabul edilmektedir.
- Hediyeleri daima sağ elle alıp, veriniz.

- Suudiler koku kullanmaktan çok hoşlanırlar. Ancak bu parfümler çok pahalı hediye seçenekleridir.
- Hediyelerin alındığı anda açılmasında bir sakınca yoktur.
- Suudi Arabistan'da bir eve davet aldıysanız hiçbir hediye götürmeyin, bu sadece ev sahiplerinizi rahatsız edecek bir davranış olacaktır.

Şili

- Eğer bir hediye alırsanız, çok çabuk açın ve veren kişiye anında teşekkürlerinizi iletiniz.
- Aranızda iyi bir ilişki oluşuna kadar herhangi bir hediye beklenmemektedir.
- En popüler hediyeler arasında deri randevu kitapları, dolmakalem, çakmak ve parfüm gelmektedir.
- Eğer Şilili bir eve davet aldıysanız, önceden çiçek, şarap veya alkollü içecek götürebilirsiniz.
- Saygısızlık anlamına gelen sarı çiçek göndermeyin

Singapur

- Singapur'da Çinli, Malay ve Hintlilerden meydana gelen üç ayrı etnik grup bulunmaktadır. Herhangi bir hediye almadan önce ev sahibinizin hangi etnik gruba ait olduğunu bilmeniz fayda vardır.
- İlk toplantılarda küçük hediyelerin değişimi geleneksel bir davranış biçimidir.
- Hediyeyi verdiğinizde alan kişi bunu reddedebilir. Size düşen görev bu konuda ısrar etmenizdir. Ancak üçüncü ısrarınızda bu hediyeyi kabul edecektir.
- Yüksek seviyedeki memurlara uygun hediyeler seçmeye özen gösterilmelidir. Küçük araçlar ve elektronik aletler düşünülebilir. Daha düşük derecedeki memurlara ise ofis aksesuarları, kitap veya kalem götürebilirsiniz.
- Hediyeyi verirken hediyeyi verme sebebinizi açıklamanızda fayda vardır.
- Sürpriz hediyeler karşıdaki kişiyi küçük düşürecek durumları yaratabilir bu yüzden çok dikkatli olunmalıdır.
- Devlet çalışanlar hediye kabul etmemektedir.
- Mendil vermekten kaçınınız, çünkü üzüntülü bir durumu hatırlatmaktadır. Her ne kadar popülerliği artsa da siz yine de çiçek vermemeye çabalayın.

Tayland

- Taylandlılar parlak renklerden hoşlanmaktadırlar. Bu yüzden parlak renkli kağıt ve kurdelelerle hediyenizi ambalajlayınız. Ayrıca ambalaj kağıdını yırtarak açmak iyi bir izlenim bırakmayabilir.
- Mümkünse sade ve fazla pahalı olmayan hediyeler götürün.
- Üç, şans getiren bir sayıdır.
- Eve davet edildiğinizde, çiçek (karanfil dışında), pasta veya meyve götürebilirsiniz.
- Diğer popüler hediyeler arasında kadın kozmetik ve parfümleri, brendi, kravat, sigara, kırtasiye ve ülkenize has herhangi bir hediye bulunabilir.

Tayvan

- Tayvan'da imal edilmiş ürünleri hediye olarak vermekten kaçınınız
- İş ilişkilerinde hediye değişimi yaygındır.
- Hediyelerde küçük şirket logoları yer alabilir.
- İthal alkollü içecekler ve altın kalemler en iyi hediye seçenekleridir.

- Havyar, som balığı, mersin balığı, karides'i hediye olarak düşünmeyin, çünkü bu deniz mahsulleri bu bölgede çok fazla bulunmaktadır.
- Hediye verirken üç kez ısrar etmenizde fayda vardır.
- Siz de hediye alırken birkaç kez reddetmenizde fayda vardır. Hediye verirken alıcı kişinin mali durumunu da hesaba katmanız gerekmektedir. Pahalı ve savurganlık imajını verecek bir hediyeye karşılık vermekte zorlanabilirler ve bu durum sizin iş ilişkinizi zedeleyebilir.

Ukrayna

- Ukrayna'da iş ilişkileri kişisel ilişkiler üzerine dayanmaktadır. Bu yüzden güven ve dostluğa dayalı bir ilişkiyi oluşturmak için gayret ediniz.
- Ülkede zor bulunan Batıya has ürünler takdirle karşılanmaktadır.
- Kravat, buna ilaveten çakmak, kırtasiye malzemeleri ve pahalı olmayan saatler çok uygun hediyelerdir.
- Eğer birisinin evine davet alırsanız, çiçek, alkollü içecekler veya gıda ürünlerinden birini götürebilirsiniz. Eğer alkollü bir içecek götürecekseniz votka dışında bir içki olabilir. Ülkede konyak ve şampanya da bulunmaktadır

Ürdün

- Ürdün'de hediye verme çok duygusal bir şekilde gerçekleştirilmektedir.
- Zenginlerin fakirlere hediye vermesi ahlaki bir zorunluluktur. Hediye verirken çok sessizce ve kimseye hissettirmeden verilmesi yerinde olur. Ayrıca bazen yetişkinler yerine, çocuklara hediye götürülmesi daha iyi olabilir.
- İdeal hediye verme olayı karşılıklı olarak gerçekleşmelidir. Karşı tarafı altta bırakmayacak türde ve değerinde bir hediye seçilmesinde fayda vardır.
- Resmi durumlarda hediye verme çok önemli ve onur verici bir harekettir.
- Ayrılırken, veda anlarında hatıra niteliğinde hediye verilebilir.
- Doğum günü kutlamalarında tatlı bir şeyler götürülebilir.
- Bir hasta ziyaretine veya kişinin evine ilk kez gidiyorsanız, tatlı veya çiçek götürebilirsiniz.
- Bebek doğumlarında; bebek giyim eşyası veya nakit para verebilirsiniz.
- Evliliklerde; ev eşyası veya nakit para verilebilir.
- Mezun olan bir kişi için giyim eşyası alınabilir. Bu tür sosyal durumlar için 40 \$ civarında bir para ayırabilirsiniz.
- Ortağınızın eşine yönelik bir hediyeyi hiçbir koşulda düşünmeyiniz. Ayrıca ekonomik yardım olarak kabul edilebilecek miktarda da hediyeler vermemeye de özen gösterilmelidir.

Venezüella

- Venezüella'da iki tür işadama ile karşılaşılması muhtemeldir. Birincisi yaşlı olan iş adamları ki bunlar iş yapılabilmesi için kişisel ilişkilerin kurulması gerektiğine inanmakta olan gruptur. Diğer grup ise ABD'de yetişmiş ve sizi sadece şirketinizin bir temsilcisi olarak kabul edip, kişisel ilişkilerin geliştirilmesine gerek duymamaktadır.
- İş görüşmelerinin başlangıcında hediye götürülmesine gerek yoktur. Aranızda bir dostluk oluşuncaya kadar beklenmesi tavsiye edilmektedir.
- Hediye değişimini iş saatleri süresince yapmayınız. Sosyal bir olayda ve serbest bir zaman diliminde vermeye çalışın.

- Şirketinizin logosunu içeren iş hediyeleri, kaliteli alkollü içkiler, özel kitaplar ve küçük elektronik aletler takdirle karşılanacaktır.
- Herhangi bir eve davet aldıysanız asla hediye gitmeyiniz.

Yunanistan

- İlk toplantıda hediye vermeyiniz.
- Bir eve davet aldığınızda çiçek veya pasta götürülebilir.
- Çok fazla mürşif veya sade hediye götürmekten kaçınınız.
- Şirket logosu içeren hediyeler götürülmemelidir.
- Ev sahibine ait objeleri çok fazla beğendiğinizi ifade etmeyin, ev sahibini size hediye etmek zorunda bırakmayınız.

Faydalı Linkler

<http://www.executiveplanet.com/>

<http://www.cyborlink.com/>

<http://www.netique.com/>

<http://www.1worldglobalgifts.com/>

<http://www.buzzle.com/>

<http://www.4hb.com/>

<http://www.etiquetteinternational.com>

<http://www.certificate.net/>

<http://www.businesstravelogue.com/>

<http://www.traderscity.com/>

http://www.culturalsavvy.com/gift_giving.htm

<http://www.glossygifts.com/corporategifts.htm>

<http://www.german-business-etiquette.com/>

<http://top7business.com>

<http://www.businessknowhow.com/growth/ccultural.htm> (Cross Cultural Gift Giving Etiquette)